

گزیده مصوبات: آئین نامه احوال شخصیه زرتشتیان ایران، انجمن زرتشتیان تهران

حقوق :: نشریه قضاوت :: آذر و دی ۱۳۸۶ - شماره ۴۸

صفحات : از ۱۲ تا ۱۴

آدرس ثابت : <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/335173>

تاریخ دانلود : ۱۴۰۳/۱۱/۲۳

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [قوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

- احوال شخصیه و قلمرو آن در فقه، حقوق و نظام های حقوقی کشورهای اسلامی
- وضعیت فقهی و حقوقی تغییر جنسیت
- نسب و تغییر جنسیت در گذرگاه حقوق
- تحلیل فقهی حقوقی نقش تغییر جنسیت در ماهیت و آثار عقد نکاح
- تحلیل فقهی حقوقی کودک همسری در پرتو انتقادات وارد بر آن؛ تلاشی برای ارائه پیشنهاد مطلوب
- بذل مهریه و تعارض آن در دفاتر رسمی و قوانین
- احکام و آثار تغییر جنسیت
- آثار حقوقی تغییر جنسیت
- «بررسی فقهی، حقوقی تغییر جنسیت و تبعات آن»
- قلمرو رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیر شیعه در حقوق ایران
- اقلیت ها، خودمختاری قضایی و اصل عدم تبعیض: بررسی مقایسه ای موارد تعارض قوانین مدنی کشورها با قوانین احوال شخصیه اقلیت ها

عناوین مشابه

- آئین نامه زرتشتیان راجع به احوال شخصیه
- گزیده مصوبات جدید: آئین نامه و دستورالعمل اجرایی ماده ۱۸ اصلاحی قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب و مادتهای ۱۸ و ۴۰ قانون دیوان عدالت اداری مصوب بهمن ماه ۱۳۸۵ شمسی
- گزیده مصوبات: آئین نامه اجرایی قانون بازنشستگی پیش از موعد کارکنان دولت
- گزیده مصوبات جدید: آئین نامه موضوع ماده ۱۷ قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسائل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث مصوب ۱۶ / ۴ / ۱۳۸۷ کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی
- گزیده مصوبات: اصلاحیه آئین نامه داسراها و دادگاههای ویژه روحانیت
- گزیده مصوبات جدید: آئین نامه نحوه تعیین کارشناسان رسمی
- گزیده مصوبات: آئین نامه چگونگی رفع اختلاف بین دستگاههای اجرایی از طریق ساز و کارهای داخلی قوه مجریه
- گزیده مصوبات: قانون موافقت نامه استرداد مجرمان بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک مردمی الجزایر
- گزیده مصوبات: تشکیل اداره کل مالکیت صنعتی (اصلاحیه طرح اصلاحی آئین نامه ثبت شرکت ها، مصوب ۱۳۴۰)
- بررسی تاثیر الزام آئین نامه حق الزحمه پایه خدمات حسابرسی (جامعه حسابداران رسمی ایران) بر مدیریت سود بر مبنای اقلام تعهدی اختیاری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

آیین‌نامه احوال شخصیه زرتشتیان ایران، انجمن زرتشتیان تهران

◀ **۱- خواستگاری**
ماده ۱- از هر دختر یا زن زرتشتی، که شرط لازم برای زناشویی را داشته باشد، می‌توان خواستگاری کرد.
ماده ۲- رضایت طرفین در زمینه خواستگاری و نامزدی شرط کافی برای پیمان زناشویی نیست.
ماده ۳- وکالت دادن برای اجرای مراسم نامزدی و زناشویی در صورتی لازم است که حضور شخص موکل امکان نداشته باشد.

◀ **۲- نامزدی**
ماده ۴- نامزدی را در زمانی می‌توان اجرا کرد که دختر چهارده سال تمام و پسر شانزده سال تمام داشته باشد.
ماده ۵- پس از خواستگاری دختر یا زن و دریافت رضایت از او و والدینش می‌توان او را به نامزدی اختیار کرد.

ماده ۶- مراسم نامزدی عبارت است از دو حلقه که پسر و دختر به دست یکدیگر می‌کنند و هدایایی که خانواده آنها به هم می‌دهند.

ماده ۷- جایگاه نامزدی به مانند زناشویی نیست که پسر و دختر آزادی کامل در امر زناشویی داشته باشند.

ماده ۸- پس از فسخ نامزدی هر یک از نامزدها، می‌توانند هدایایی را که خود یا والدین آنها به طرف دیگر داده، درخواست کنند و چنانچه هدایا موجود نباشد، قیمت زمان درخواست آنها دریافت خواهد شد.

ماده ۹- در صورت فسخ نامزدی خسارتی که از جهت اعتماد در انجام زناشویی وارد آمده است، با تأیید کارشناس، قابل دریافت است.

ماده ۱۰- در موردی که قبل از اجرای مراسم زناشویی یکی از نامزدها از جهان درگذرد و از سوی نامزد دیگر و خانواده‌اش هدایایی که به عنوان نامزدی داده شده است می‌تواند درخواست شود، در صورتی که هدایا موجود نباشد قیمت زمان خرید هدایا دریافت خواهد شد مگر اینکه آن هدایا در سنت و آیین‌ها استفاده شده باشند.

ماده ۱۱- مدت گذشت زمان دعاوی ناشی از فسخ نامزدی از تاریخ وقوع فسخ دو سال است.

◀ **۳- حقوق و تکالیف زناشویی و شرح داری‌ها**

ماده ۱۲- پیش از آنکه دختر به سن شانزده سالگی و پسر به سن هیجده سالگی برسد اجرای مراسم زناشویی جایز نیست.

ماده ۱۳- پیش از پیوند زناشویی، گواهی پزشکی برای سلامت عروس و داماد از بیماری‌های تنی و روانی، واگیردار و آمیزشی، عدم اعتیاد به مواد مخدر و مشاوری زنتیکی الزامی است.

ماده ۱۴- اجرای مراسم زناشویی به روش دین مودبستی (زرتشتی) و با اجرای مراسم گواهی‌گیری (عقد) توسط موید و با حضور دست کم هفت نفر از اعضای خانواده و افراد زرتشتی که کمتر از بیست و پنج سال نداشته باشند انجام می‌یابد و با شنیدن پاسخ آری، و از روی خشودی که عروس و داماد خواهند گفت، با ثبت در دفتر ازدواج زرتشتیان، پیوند زناشویی تکمیل خواهد شد.

ماده ۱۵- اجرای مراسم زناشویی مادامی که دختر و پسر در سن کمتر از بیست و یک سالگی باشند علاوه بر خواست طرفین رضایت والدین پسر و دختر را نیز لازم دارد، در صورتی که یکی از والدین در گذشته باشد رضایت پدر و یا مادر زنده شرط خواهد بود و چنانچه از والدین هیچ یک زنده نباشند رضایت و اجازه جد و با نبودن آنها اجازه جده لازم است.

ماده ۱۶- برای هر مرد زرتشتی بیش از یک زن و برای هر زن زرتشتی بیش از یک شوهر جایز نیست مگر در صورتی که همسر او در گذشته باشد یا جدایی برابر این آیین‌نامه روی داده باشد.

ماده ۱۷- پس از آیین گواهی‌گیری و پیوند زناشویی، روابط پس از ازدواج و حقوق و تکالیف زن و شوهر در برابر یکدیگر برقرار می‌گردد.

ماده ۱۸- برای احترام به زندگی مشترک و اینکه عروس و داماد پس از مراسم زناشویی، در همه بخش‌های زندگی با یکدیگر شریک و همراه باشند، از این رو پس از تاریخ ثبت ازدواج ملزم به رعایت تبصره‌های زیر می‌باشند.

تبصره یک: داری‌ها که پسر یا دختر پیش از ازدواج خود داشته‌اند، متعلق به خودشان می‌باشد.

تبصره دو: داری‌ها که شوهر یا زن به صورت هدیه، جایزه، بخشش، ارث، وصیت و صلح به دست آورده‌اند جزو داری‌ها شخصی آنها به شمار می‌رود.

تبصره سه: هرگونه بدهی که پیش از ازدواج هر یک از شوهر و زن داشته باشند، مربوط به خود آنها است و در صورت توافق کتبی طرفین از داری‌ها مشترک پرداخت خواهد شد.

تبصره چهار: داری‌ها که شوهر و زن پس از ازدواج به تنهایی یا هر دو با کار و سرمایه‌گذاری به دست می‌آورند جزو اموال مشترک آنان خواهد بود.

ماده ۱۹- سرپرستی خانواده در طول زندگی با شوهر بوده ولی پس از درگذشت و یا محجور و ممنوع یا غایب مفقودالاثر شدنش با زن وی است.

◀ **۴- موارد و موانع زناشویی**

ماده ۲۰- زناشویی در میان خویشاوندان به شرح زیر ممنوع است:

الف: با پدر و اجداد و با مادر و جدات خود و همسر هر قدر بالا رود.

ب: با اولاد خود و همسر هر قدر پایین رود.

پ: با برادر و خواهر و اولاد آنان هر قدر پایین رود.

ت: با عموها و عمه‌ها، خالوها و خاله‌ها.

ث: فرزند خوانده با پدر و مادر خوانده و برادر و خواهر خوانده و اولاد خوانده خود و همسر هر قدر پایین رود.

◀ **۵- مهریه**

ماده ۲۱- در آیین زرتشتی طلاق اختیاری نیست بنابراین در اجرای مراسم زناشویی مهریه تعیین و قید نمی‌شود.

◀ **۶- موارد امکان فسخ زناشویی یا طلاق**

ماده ۲۲- هرگاه به هنگام اجرای مراسم زناشویی زن و یا شوهر دیوانه بوده یا اختلال حواس داشته در صورتی که همسر و خانواده‌اش از جنون و اختلال حواس او آگاه نبوده‌اند بر طبق تقاضای طرف دیگر ازدواج قابل فسخ است ولی چنانچه پس از زناشویی و

فرزند یا فرزندان کمتر از ۱۸ سال تمام، دادگاه، با توجه به نظر شورای حل اختلاف زرتشتیان محل سکونت در مورد صلاحیت هر یک از والدین تصمیم منطقی اتخاذ خواهد کرد.

ماده ۴۰- به هنگام فوت پدر، در صورتی که فرزندی زیر ۱۸ سال داشته باشد، مادامی که مادر زنده است و شوهر دیگری اختیار نکرده، نگهداری و پرورش فرزند به عهده اوست در غیر این صورت جد پدری و چنانچه نباشد جد مادری و اگر از اجداد هیچ کدام نباشد با نظر شورای حل اختلاف زرتشتیان محل و رعایت مصلحت فرزند صغیر، دادگاه قیم را تعیین خواهد کرد.

ماده ۴۱- در مورد درگذشت فرزند خانواده در صورتی که از خود به اندازه کافی دارایی کافی نگذاشته باشد چنانچه پدر زنده باشد نگهداری نوه بر عهده نامبرده خواهد بود و همچنین نسبت به همسر وی مادام که همسر اختیار نکرده است هرگاه پدر درگذشته باشد و سهه‌الارث فرزند درگذشته به اندازه‌ای نباشد که معاش و پرورش فرزند درگذشته و نگهداری همسر او کند با رعایت شرح فوق بر عهده مادر و چنانچه مادر او بی‌سرمایه یا درگذشته باشد بر عهده جد پدری است و در صورت درگذشت یا نالاری (عدم توانایی مالی) جد پدری بر عهده اولاد جد پدری است و نسبت به نگهداری همسر شخص درگذشته نیز اینچنین خواهد بود.

◀ **۸- ولایت قهری و قیمومت**

ماده ۲۲- فرزندان کمتر از ۱۸ سال، تحت ولایت قهری پدر و در صورت فوت و یا محجور و ممنوع یا غایب مفقودالارث شدن او تحت ولایت قهری مادر است (در صورتی که پس از درگذشت پدر، همسرش ازدواج نکرده باشد و یا محجور و ممنوع نشده باشد) و در صورت درگذشت هر دو یا درگذشت پدر و ازدواج بعدی مادر تحت ولایت قهری جد پدری خود می‌باشد در صورت نبودن ولی، قیم زرتشتی با نظر انجمن زرتشتیان محل سکونت صغار تعیین می‌شود و همچنین است نسبت به فرزند غیر رشید یا سفیه یا دیوانه.

ماده ۲۳- هر یک از پدر، مادر و اجداد به هنگام ولایت خود برای فرزند کمتر از ۱۸ سال که تحت ولایت اوست می‌تواند نماینده‌ای رسمی تعیین کند تا پس از درگذشت او چنانچه ولی قهری موجود نباشد وصی شود.

◀ **۹- فرزند خواندگی و پل گذاری**

ماده ۴۴- تعیین فرزندخوانده که جایگزین فرزند حقیقی خواهد شد با رعایت مقررات زیر است:
الف - در موردی که زن و شوهری بی فرزند باشند می‌تواند با موافقت یکدیگر، از جامعه زرتشتی کسی را بعنوان فرزند خود برگزینند.

ب - هر مرد و زن زرتشتی که بالای ۴۰ سال داشته باشد، می‌تواند از جامعه زرتشتی کسی را با موافقت انجمن زرتشتیان محل سکونت، به عنوان فرزند خود برگزیند.

پ - هر کس فرزند خوانده اختیار کند آن فرزند خوانده وارث شخصی اوست و چنانچه ازدواج دیگری داشته باشد و فرزندی از او بوجود آید، فرزند خوانده نیز در ریف یکی از فرزندان او خواهد بود و

خطر جانی، مالی و شرافتی برای شوهر داشته باشد که نتوان با اندرز یا رسیدگی شورای حل اختلاف زرتشتیان محل سکونت این پدیده را برطرف کرد بر حسب درخواست شوهر طلاق پذیرفته می‌شود.

ماده ۲۹- در صورت نبودن توافق اخلاقی بین زن و شوهر، که زندگی آنها غیرممکن و غیرقابل تحمل باشد و بر حسب درخواست طرفین، با نظر شورای حل اختلاف زرتشتیان محل سکونت آنان با تقاضای طلاق موافقت می‌شود.

ماده ۳۰- اگر مردی زرتشتی، زن غیرزرتشتی داشته یا پس از ازدواج با زن زرتشتی، زن غیرزرتشتی انتخاب کند و حقیقت را پنهان کرده باشد، همسر زرتشتی او بعد از اطلاع می‌تواند تقاضای طلاق کند. شوهر مکلف است یک دوم از کل دارایی خود را به همسر زرتشتی پرداخت و انتقال دهد. در صورت عدم آگاهی و عدم طلاق در طول زندگی زناشویی، پس از درگذشت شوهر نیز یک دوم از کل دارایی شوهر متوفی به همسر زرتشتی انتقال داده خواهد شد.

ماده ۳۱- هنگامی که زن یا شوهر از دین زرتشتی به آیین دیگری روی آورد موجبات طلاق بین آنها واقع شده و در این مورد طرفی که ترک دین کرده وظیفه دارد در صورت طلاق یک دوم از کل دارایی خود را به طرف دیگر که در دین زرتشتی باقی مانده است پرداخت و انتقال دهد و در این صورت سرپرستی و تربیت فرزندان نیز به هزینه مرد به عهده طرفی است که در کیش زرتشتی باقی مانده است.

ماده ۳۲- هرگاه شوهر پنج سال پی در پی غیبت کند و خبری از زنده بودن او نرسد، بمنزله غایب مفقودالارث تلقی می‌شود و زن او می‌تواند درخواست طلاق کند.

ماده ۳۳- هرگاه یکی از طرفین به موجب رأی قطعی دادگاه به پنج سال حبس محکوم و حکم مجازات در حال اجرا باشد، طرف دیگر می‌تواند، تقاضای طلاق کند.

ماده ۳۴- هرگاه زن و شوهری به مدت ۵ سال پی در پی از یکدیگر جدا زندگی کنند، به درخواست هر یک از طرفین می‌تواند تقاضای طلاق کنند.

ماده ۳۵- در موقع طلاق هرگونه کالا و هدایایی که از طرفین تا آن زمان به طرف دیگر داده شده است متعلق به طرفی است که به او هدیه شده است.

ماده ۳۶- طرفی که مقصر در مواد ۲۴ و ۲۵ و ۲۶ و ۲۷ و ۲۸ و ۳۰ و ۳۱ و ۳۳ شناخته شود از نصف دارایی به موجب تبصره ۴ ماده ۱۸ محروم خواهد شد و فقط اثاثیه، اموال و بقیه دارایی شخصی خود را دریافت می‌کنند.

ماده ۳۷- پس از صدور حکم طلاق از دادگاه، و پرداخت حقوق طرفین برابر آیین‌نامه احوال شخصیه زرتشتیان، رویداد طلاق، (برابر مقررات ثبت احوال کل کشور)، در دفتر خانه ویژه زرتشتیان ثبت خواهد شد.

◀ **۷- در مورد فرزندان و نگهداری آنها**

ماده ۳۸- نگهداری فرزند، از حیث معاش و تربیت بر عهده والدین است و در صورت درگذشت یکی از والدین بر عهده آن دیگری که زنده است، خواهد بود.

ماده ۳۹- در طول محاکمه بین زن و شوهر، در مورد طلاق، نسبت به نگهداری فرزند کمتر از ۱۸ سال و یا در رحم، دادگاه ترتیبی عادلانه مقرر خواهد کرد و نیز در زمان صدور حکم طلاق، نسبت به نگهداری

آمیزش، زن جنون و یا بیماری درمان‌ناپذیری پیدا کند که توانایی انجام وظایف زناشویی را نداشته، مدت دو سال به طول انجامد و پزشکان قادر به درمان او نباشند شوهر به استناد گواهی‌نامه پزشک قانونی و به شرط نگهداری و پرداخت هزینه زندگی زن خود مجاز به اختیار یک همسر دیگر خواهد بود و در صورت درگذشت شوهر، هر یک از دو همسر به شرح این آیین‌نامه در بخش ارث، به طور مساوی، از تمام دارایی شوهر بهره‌مند خواهند شد.

تبصره - جنون (هر یک از زوجین) اگر بعد از مراسم ازدواج، حادث گردد و مدت دو سال، به طول انجامد و پزشکان قادر به درمانش نباشند، به استناد گواهی پزشک قانونی، از دلایل درخواست طلاق از جانب طرف دیگر خواهد بود.

ماده ۲۳- هرگاه پس از ازدواج مشخص شود که شوهر یا زن یا هر دو توانایی بچه‌دار شدن نداشته و با چاره جویی مدت حداقل سه سال درمان نشود و پزشک قانونی گواهی دهد که هر کدام درمان‌پذیر نیستند، زن یا شوهری که درمان‌پذیر است، می‌تواند درخواست طلاق کند و چنانچه زن توانایی بچه‌دار شدن نداشته باشد، شوهر با اخذ رضایت زن خود می‌تواند همسر دیگری اختیار کند.

ماده ۲۴- ابتلاء زن و یا شوهر، به هرگونه مواد مخدر یا گواهی پزشک قانونی، که به اساس زندگی خانوادگی آسیب وارد کند و ادامه زندگی برای طرف دیگر دشوار باشد، از دلایل طلاق برای همسر او می‌باشد.

ماده ۲۵- در صورتی که شوهری به شرط تمکین زن در مدت دو سال متخرج زندگی را به زن خود نپردازد، در بی درخواست زن، طلاق مجاز است.

ماده ۲۶- چنانچه اثبات شود که زن مرتکب زنا شده شوهر می‌تواند او را طلاق دهد و همچنین اگر ثابت شود، از زن دیگر زنا کرده زن او می‌تواند درخواست طلاق نماید.

ماده ۲۷- هرگاه ثابت شود که شوهر نسبت به زن خود بگونه‌ای ستم و بی‌رحمی روا داشته که خطر جانی، مالی و شرافتی داشته و ادامه زندگی آنان پس از ندر زهای بزرگترها و رسیدگی شورای حل اختلاف انجمن زرتشتیان محل سکونت میسر نباشد زن می‌تواند تقاضای طلاق کند و از شوهر خود جدا شود.

تبصره یک: در موردی که زن به کیفیت مذکور در ماده یادشده حداقل دو سال جدایی اختیار کرده و در منزل دیگری اقامت کند شوهر وظیفه‌دار نسبت به درآمد خود و در خور شخصیت و احتیاج واقعی زن، متخرج او را در منزل جداگانه پرداخت کند.

تبصره دو: هنگامی که زن به کیفیت مذکور در ماده یادشده بخواهد تقاضای طلاق کند تا تکلیف او بارای دادگاه تعیین نشده است با نظر دادگاه می‌تواند در زمانی که پرونده او در دادگاه مطرح است منزل جداگانه اختیار کند و متخرج زندگی خود را به شرح ماده ۲۷ تقدیم و اخذ کند.

تبصره سه: در مورد جدایی موقت زن به شرح ماده ۲۷ و تبصره یک و دو باید مسکن او به رضایت طرفین اختیار شود و در صورت عدم توافق، تعیین آن با شورای حل اختلاف زرتشتیان محل سکونت و یا دادگاه خواهد بود.

ماده ۲۸- اگر زنی نافرمان باشد و رفتار او، بیم

در حقوق و مقررات مانند یک فرزند حقیقی محسوب خواهد شد.

ت - پس از تعیین فرزند خوانده باید مراتب در دفتر انجمن زرتشتیان محل ثبت و به امضاء پدر خوانده و یا مادر خوانده و چهار تن گواه برسد و دفتر انجمن محل نیز باید گواهی نامه مبنی بر هویت و شناسایی فرزند خوانده صادر و به فرزند خوانده داده شود و مراتب باید در شناسنامه کسی که فرزند خوانده برگزیده است ثبت شود.

ماده ۴۵- در قسمت بند ب از ماده ۴۴ به هنگامی که زن بیوه یا شوهر بیوه، کسی را به فرزند خود اختیار کند آن فرزند خوانده فقط وارث همان زن یا شوهر خواهد بود که او را به فرزند خوانده است مگر در موردی که وارث زن یا شوهر که او را به فرزند خوانده نیز موافقت کند که همان شخص معین فرزند خوانده زن و شوهر هر دو به شمار می آید.

ماده ۴۶- در موردی که فردی، بی فرزند از جهان درگذرد و فرزند خوانده هم نداشته باشد و وصیتی هم نکرده باشد، نزدیکترین ورثه (ورثه قانونی) می تواند در صبح روز چهارم پس از مرگ، با حضور موبد و حضار، شخصی حقیقی را به سمت پل گذاری شخص درگذشته معین کند و در این صورت، پل گذاری، سبب فرزند حقیقی را خواهد داشت.

تبصره - صبح چهارم هنگام تعیین پل گذار باید گواهی نامه در سه نسخه تنظیم و به امضای ورثه، موبد و چهارتن گواه و سپس به گواهی انجمن زرتشتیان محل سکونت رسانیده و با ثبت در دفتر انجمن یک نسخه از آن به پل گذار تسلیم گردد.

ماده ۴۷- در تعیین پل گذار، بستگان نزدیک در گذشته، حق تقدم دارند و چنانچه در گذشته بستگانی نداشته باشد، از میان سایر زرتشتیان، شخصی را انتخاب می کنند.

۱۰- تقسیم ارث

ماده ۴۸- از دارایی بازمانده از درگذشته موارد زیر از وصیت ارث جدا می گردد.

- ۱- مخارج خاکسپاری
- ۲- مبلغی که برای اجرای مراسم دینی برای شخص درگذشته لازم است و یا برای درگذشتگانی که بر عهده درگذشته فعلی است.
- ۳- قروض مسلم در گذشته.
- ۴- مبلغی که برای صرف امور خیریه اختصاص داده باشد. بقیه به عنوان دارایی خالص او محسوب و در اختیار ورثه قرار می گیرد.

ماده ۴۹- در هنگامی که شخصی زرتشتی (اعم از زن و مرد) بدون وصیت نامه بمیرد، و از او پدر و مادر و همسر و فرزندان بازمانده باشد، دارایی او به این نحو تقسیم خواهد شد:

نخست از کل دارایی خالص او با رعایت ماده ۴۸، به هر یک از پدر و مادر، در صورتی که هر دو زنده باشند، یک دهم در غیر این صورت یک هشتم، سهم آنکه زنده است، داده می شود و نسبت به بقیه دارایی، سهم هر یک از ورثه، اعم از همسر و هر یک از فرزندان پسر و دختر مساوی خواهد بود.

تبصره ۱- اگر در میان فرزندان متوفی فردی درمان ناپذیر شامل مجبور، سفیه، مجنون یا معلول

ناتوان وجود داشته باشد به اندازه دو برابر سهم الارث به او تعلق می گیرد.

تبصره ۲- برای نگهداری و تأمین مخارج پدر و مادر یا اجداد، هر یک از ورثه به طور مساوی موظف به پرداخت مخارج آنها می باشند.

ماده ۵۰- هنگامی که بر اثر حوادث، زن و شوهری با هم بمیرند، هیچکدام از یکدیگر ارث نمی برند، وراثت هر یک از زن و شوهر بطور جداگانه از دارایی آنان ارث می برند.

ماده ۵۱- هرگاه شخصی بدون تنظیم وصیت نامه، بدون همسر و فرزند، از جهان درگذرد، دارایی خالص او با رعایت ماده ۴۹ بین پدر و مادر به طور مساوی تقسیم خواهد شد و در صورت زنده بودن یکی از آنها کلیه دارایی خالص به او می رسد و در صورت عدم تعیین پل گذار و نبودن وراثت طبقات اول به طبقات بعدی می رسد.

ماده ۵۲- اگر فرزند قبل از پدر و مادر فوت شده باشد پس از درگذشت پدر و مادر در موقع تقسیم ارث در صورتی که از آن فرزند در گذشته همسر و فرزند باقی مانده باشد سهم فرزند او به همسر و فرزندان وی تعلق خواهد گرفت و در صورت نداشتن فرزند، مطابق ماده ۵۳ ارث می برد.

ماده ۵۳- در موقع مرگ زن یا شوهر که همسری از او باقی باشد بدون آن که فرزند از خود او مانده باشد، نصف دارایی او بدون وصیت نصیب همسری است که زنده باشد و نصف دیگر به پدر و مادر شخص درگذشته خواهد رسید و اگر هیچ یک زنده نباشند کلیه دارایی خالص به همسر او تعلق خواهد گرفت.

ماده ۵۴- اگر در موقع فوت شوهری زن او آستان باشد تقسیم ارث موقوف به بعد از وضع حمل خواهد بود و چنانچه بخواند دارایی را تقسیم کنند باید برای حمل، بهره مساوی به اندازه سهم دو فرزند کنار گذارند.

ماده ۵۵- هرگاه زن یا شوهر یا هر دو ازدواج دیگری نیز فرزند داشته باشند فرزند هر یک از آنها از نامادری و ناپدری خود ارث نمی برند.

ماده ۵۶- کسی که به مناسبت فرزند خواندگی حق ارث بردن از پدر و مادری که او را به فرزند خوانده اند پیدا کرده است این حق مانع از ارث بردن او از والدین و خویشاوندان حقیقی خود نخواهد بود.

ماده ۵۷- وقتی که وراثت در گذشته، منحصر به چند برادر و خواهر باشد، نسبت ارث هر یک از برادران و خواهران، به طور مساوی خواهد بود.

ماده ۵۸- چنانچه فرزند خوانده قبل از فوت پدر خوانده یا مادر خوانده و یا پدر و مادر حقیقی او بمیرد که از او زن و فرزند باقی نباشد نصف از دارایی او متعلق به پدر و مادر حقیقی و نصف دیگر به پدر و مادر خوانده و یا هر یک از آنها که سبب فرزند خواندگی او را داشته است تعلق خواهد گرفت و اگر همسر و فرزندی از او باقی باشد، هر یک از پدر و مادر خوانده، و حقیقی یک دهم، اگر هر دو زنده باشند در غیر این صورت یک هشتم سهم هر یک که زنده باشد، خواهد بود و بقیه بین همسر و فرزندان، به طور مساوی تقسیم خواهد شد.

ماده ۵۹- در صورتی که فرزند خوانده ای پس از فوت پدر و مادر خوانده از جهان درگذرد و از او زن و

فرزند باقی نباشد دارایی او بین پدر و مادر حقیقی یا وراثت آنها تقسیم خواهد شد.

ماده ۶۰- قتل از موانع ارث است، بنابراین کسی که مورث خود را از روی عمد بکشد، از ارث او محروم می شود.

ماده ۶۱- اگر در میان وراثت، غایب مفقودالثری باشد سهم او به مدت ۵ سال کنار گذاشته می شود تا حال او معلوم گردد.

ماده ۶۲- چنانچه یکی از ورثه مذکور در این آیین نامه تا هنگام فوت مورث زرتشتی خویش و یا پس از آن از دین زرتشتی خارج شود، ارث به او تعلق نمی گیرد.

۱۱- وصیت

ماده ۶۳- هر زرتشتی می تواند به موجب وصیت، اموال خود را میان ورثه و یا اشخاص دیگر تقسیم کند و یا برای امور خیریه دیگری که بخواهد پس از مرگ خود وصیت کند. تخلف از وصیت جایز نیست.

ماده ۶۴- در صورتی که موصی بعد از وصیت فرزندان دیگری پیدا کند یا پس از درگذشت او حمله ظاهر شود و مسلم نباشد که موصی قصد محروم کردن فرزندان بعدی یا حمل را از ارث داشته به هر یک از آنها به قدر سهمی که با فرض نبودن وصیت، از تمام دارایی بهره ور می شده سهم می گردند.

ماده ۶۵- شخص زرتشتی نمی تواند وصی غیر زرتشتی برای بازماندگان خویش تعیین کند.

ماده ۶۶- در صورت نبودن وصیت و ورثه ای از طبقات اول و دوم، کلیه دارایی های خالص در گذشته با رعایت ماده ۴۹، بطور مساوی متعلق به طبقه سوم یعنی پدر بزرگ و مادر بزرگ اعم از پدری یا مادری (هر یک زنده هستند) خواهد بود. و در صورت زنده نبودن هیچ یک از آنها، تمام دارایی مابین طبقه چهارم، بطور مساوی تقسیم خواهد شد.

ماده ۶۷- در صورتی که شخصی زرتشتی بدون تنظیم وصیت نامه بمیرد و وارثی نیز نداشته باشد و در صبح چهارم، نیز پل گذاری تعیین نگردد، تمام دارایی در گذشته به انجمن زرتشتیان محل سکونت و گذار می شود، تا صرف امور مراسم دینی به نام درگذشته و امور خیریه زرتشتیان گردد.

ماده ۶۸- در صورتی که انجمن زرتشتیانی در محل سکونت نباشد، در تمام مواردی که در این آیین نامه آمده است انجمن زرتشتیان تهران صالح خواهد بود.

۱۲- ترتیب طبقات ارث

ماده ۶۹- در طبقات وراثت طبقه اول مقدم بر طبقه دوم و دوم مقدم بر سوم است و به همین نحو طبقات بعدی بشرح زیر:

طبقه اول - زن یا شوهر، فرزندان، پدر و مادر و فرزندان در مواردی که برابر این آیین نامه قائم مقام فرزندان در گذشته واقع می شوند.

طبقه دوم - برادر و خواهر در گذشته و فرزندان آنها هر قدر پایین برود.

طبقه سوم - جد و جد.

طبقه چهارم - عموها و عمهها و خالوها و خالهها و فرزندان آنها.

تبصره - با بودن هر یک از وراثت درجات اول در طبقه دوم و چهارم، درجات بعدی از ارث محروم می گردند.